

JOAN F. MIRA

*“Em pregunte només
què n’hauríem fet,
de les fotografies.
No res, tampoc.
Com que els ultratjats
i apallissats
no eren àrabs, com
que els apallissadors
i ultratjadors
no eren americans,
com que tot això
no ha passat allà lluny
sinó ací prop,
segurament
hauríem ignorat
també les fotos”*

Sense fotos

Aquest serà un article lleig, incòmode, ja estan vostès avisats. Comença amb la traducció d’una crònica de diari, publicada a Barcelona el passat 18 de juny. Diu, per exemple: “el reclús B.G.R. ha explicat que va passar tres dies en una cel·la d’aïllament de la presó de Brians, bocaterros i emmanillat de peus i mans, a l’estil Superman, segons l’argot funcional. El pres relata que aquests tres dies els passà amb uns calçotets com a única indumentària, sense que li donaren de menjar i defecant-se damunt, mentre el colpejaven funcionaris de diversos torns amb punys, cops de peu i porres. Alguns d’aquests portaven guants per protegir-se.” Ara vostès facen un petit esforç per convertir mentalment la narració en imatges: suposen que algun funcionari amant dels records i de les emocions fortes hagués filmat les escenes amb detall, que la cinta de vídeo haguera arribat a les televisions, que l’hagueren emesa en tots els noticiaris, i en fi, això mateix que estan pensant: que poguérem comparar les nostres pròpies imatges exemplars amb les que ens han oferit els guàrdies nord-americans d’una presó de l’Iraq. Les nostres escenes domèstiques quedarien notablement enriquides amb fotos o filmacions com aquesta: “El reclús identifica una dona pel seu nom de fonts i diu: ‘[mentre un metge el reconeixia] un subdirector mèdic, per increïble que sembla, m’estava agredint amb una porra, que em picava a l’estómac, i quan m’inclinava em picava en la barbata.’” L’escena, no ho negaran, és altament interessant, modèlica, no hem d’envejar res a ningú. També és perfecte aquell moment en què, segons declaració formal d’un pres, arriben uns funcionaris amb guants negres, i “algú se’m va pujar damunt i em colpejava el cos; un d’ells em va dir que em pixara damunt, i tots m’insultaven en tot moment.” O l’altre guardià de l’ordre democràtic, que li trenca un timpà, o els altres que (segons el periòdic d’un dia anterior) fan rodolar un pres escales avall, i en arribar a baix continuen la pallissa, o uns altres que estampen el cap del presoner contra els cantons dels corredors, i així una matèria perfecta per a vídeos, fotografies i imatges que no tindrem mai ni als nostres diaris ni a les nostres televisions. Seria bonic, tanmateix, poder comparar una mica les escenes d’allà tan lluny i les d’ací tan prop.

No vull de cap manera fer comparacions odioses, vull fer comparacions morals. És a dir, no sé si els presoners ultratjats i torturats a l’Iraq eren més perillosos, més dolents o més mereixedors de càstig violent que els d’una certa presó de Catalunya. No sé si els soldats guardians d’allà eren de més mala raça que els d’ací. No puc admetre que un avalot a la presó justifique violències que no justifica ni tan sols un estat de guerra: violències no fruit de la ràbia d’un moment, sinó continuades, repetides molts dies després. No puc saber si totes les acusacions de les víctimes són rigorosament certes, però és segur que una bona part sí que ho són. No seré jo qui condemnarà sense judici ni proves l’actuació d’uns determinats funcionaris, sindicalistes honrats. Etcètera. Allò que m’interessa és la comparació de les imatges: els vídeos i les fotos d’ací, els que no tindrem mai ni veurem mai, no serien tan diferents dels que hem rebut d’allà i que ens han escandalitzat tan justament. I d’altra banda, si pensem que allà cal buscar responsables més alts que els guardians, supose que el mateix principi hauria d’aplicar-se ací. No hem de patir, però: sense fotografies, sense cap interès visible dels defensors habituals de víctimes remotes, no ha passat res i no passarà res. La nostra moral correctament política sol reaccionar així. Em pregunte només què n’hauríem fet, de les fotografies. No res, tampoc. Com que els ultratjats i apallissats no eren àrabs, com que els apallissadors i ultratjadors no eren americans, com que tot això no ha passat allà lluny sinó ací prop, segurament hauríem ignorat també les fotos.